

כרטיס מידע בנושא טיול קצר של גן ילדים מחוץ לתחומי הגן

הידעתם? יציאה לסיור רגלי בסביבת הגן, אינה מחייבת תאום טיולים

מסמך זה נועד לסייע לצוותי החינוך בגן להעריך ליציאה לטיול קצר, על ידי הנגשת המידע הבטיחותי הנחוץ לתכנון סיור שכזה, והעקרונות הבסיסיים לתגובה במקרה חירום במהלך הטיול. עם זאת, שימו לב: המידע בכרטיס אינו מהווה תחליף להוראות חוזר מנכ"ל, שהן ההוראות המלאות והמחייבות. להלן [קישור לפרק הרלוונטי](#) בחוזר עז/3א מיום 8 נובמבר 2016: טיולים ופעילות חוץ בגן הילדים – היבטים בטיחותיים וביטחוניים) שהן ההוראות המחייבות.

טיול קצר: מהו?

המונח "טיול קצר" מתייחס ליציאה של ילדי הגן לטיול רגלי של קילומטר אחד לכל היותר בתוך היישוב. האחראית על ביצוע ההנחיות המפורטות בחוזר מנכ"ל היא מנהלת הגן, ותפקיד הסייעת הוא לסייע למנהלת הגן בקיום הטיול. כשמצטרף לטיול הורה של אחד מילדי הגן כמלווה, יסייע גם הוא למנהלת הגן בקיום הטיול מההיבט הבטיחותי.

איך מתכננים ונערכים לטיול קצר בצורה הטובה ביותר?

בכדי להעריך לטיול בצורה הטובה והבטוחה ביותר, יש לשים לב לחמישה אלמנטים מרכזיים:

- הכרות של מסלול ויעד:** על מנהלת הגן להכיר את המסלול ולאתר את נקודות הסיכון לאורכו (מעברי כביש, מכשולים פיסיים, מפגעים וכו'). כמו כן, יש לבדוק את יעד הטיול עד יומיים לפני היציאה לסיור, רצוי בבוקר הסיור.
- יחס מבוגרים ילדים:** מנהלת הגן ומסייעת מספיקות לקיום טיול קצר. לשיקול מנהלת הגן לגייס הורה מלווה שסייע בבטיחות.
- ציוד:** ילדי הגן נדרשים להצטייד בכובע, מי שתיה, ביגוד המותאם לתנאי השטח בו מתקיים הסיור ולמזג האוויר הצפוי. **ציוד נדרש לצוות החינוכי:**

- ערכה אישית של עזרה ראשונה.
- תקשורת: טלפון סלולארי עם סוללה טעונה ועם מספרי חירום באנשי הקשר.
- משרוקית לכל גננת.
- מים לצריכה אישית + מים לגיבוי.
- בעונה שיש קרינת שמש חזקה, יש להשתמש בקרם הגנה לכל הקבוצה.
- אפוד זוהר לחציית כבישים.
- נייר טואלט.

- אישורים:** על מנת לקיים טיול קצר, יש לקבל את אישור המפקחת על הגן ברשות, לאסוף אישורי הורים לכל המשתתפים ולאחר מכן להכין רשימה של ילדי הקבוצה ושל בעיותיהם הרפואיות, במידה ויש.
- דיווח:** יש לדווח למוקד הרשות/קב"ט מוסדות חינוך על יציאה וגם על חזרה.

מדינת ישראל

משרד החינוך

אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית

איך יש להתנהל במהלך הסיור על מנת להבטיח את בטיחות המשתתפים?

במהלך הסיור יש להתייחס למבנה תנועת הילדים, לבטיחותם בעצירה ולספור אותם מעת לעת.

1. מבנה תנועה:

- א. ככלל, יש להימנע מהליכה באזור תנועת רכב ללא מדרכה.
- ב. הגננות יתאמו מי מובילה ומי נמצאת במאסף. מבוגרים נוספים ימוקמו באמצע הטור.
- ג. המובילה ישמור על קשר עין עם המאסף. באם זה נקטע, יש לעצור ולהמתין למאסף.
- ד. קצב ההליכה יותאם לילדים האיטיים בקבוצה. יש להימנע מפתחת רווחים בקבוצה.
- ה. חצית כביש תיעשה במעבר חציה בלבד, בליווי מבוגר ובאופן מרוכז. אם יש הכרח לחצות שלא במעבר חצייה, ייבחר מקום שיש ממנו תצפית טובה למרחק של 100 מ' לפחות, להעמיד מלווים בשני צדי הכביש במרחק של כ-50 מ' כדי להזהיר את הנהגים. החצייה תיעשה בכביש שאין בו תנועה כלל או לאחר שהמכוניות נעצרו. מומלץ להשתמש באלמנט בעל מחזור אור.
- ו. על דרך עפר יש להיצמד לימין, ולוודא הליכה מקובצת. עם התקרבות רכב, יש לסמן לו להאט, לוודא שכל הילדים בחלק הימני של הדרך או לרדת לשוליים במידת האפשר.

2. בזמן פעילות ניחת:

- א. על אחת מהגננות להיות אחראית לשים לב להתקרבות זרים לקבוצה. במקרה כזה היא זו שתצור מגע עם האדם/אנשים המתקרבים, תוך יצירת חיץ בינם לבין הקבוצה.
 - ב. במקרה של מצב בריאותי או כל סיבה אחרת, שמחייבים החזרת ילד או ילדים לגן, תתבצע הערכת מצב אם ניתן להתפצל או שיש להחזיר את כל הקבוצה. התנאי לפיצול הוא שיש מספיק כח אדם בהתאם לתקנות חוזר מנכ"ל.
 - ג. תקווים "תצפית מגלה" לזיהוי ילדים שחשים לא בטוב, ילדים המתרחקים מאזור הפעילות, היווצרות מצבי סיכון בין הילדים או מגורם חיצוני.
3. בקרה: יש לספור את הילדים לפני היציאה, במהלך התנועה, בסיום תנועה, בסיום שהייה וברגע החזרה לגן. הספירה תתבצע ע"י מנהלת הגן וגם ע"י הסייעת תוך וידוי בתקשורת ביניהן.

מה ההנחיות במצבי איום או סכנה?

1. בהיווצרות מצב המסכן את הקבוצה, יש להתקשר למוקד יישובי, או לכוחות הביטחון לדיווח ו/או בקשת עזרה. במקרה של היווצרות סכנה מיידידת מיחידים, על אחד הבוגרים להתעמת עם הגורם המסכן בעוד האחרים מרחיקים את הילדים מהמקום במהירות האפשרית, גם במצב שנוצר פיצול.
2. במקרה של פציעה חמורה, יש לטפל בנפגע במקום, לדווח למד"א ולהרחיק את יתר הקבוצה למקום בטוח בטווח עין. יש להסביר לקבוצה את המתרחש ולהציף תחושות ומחשבות.
3. במקרה של היעלמות ילד יש לשאול את הילדים מי ראה אותו לאחרונה, לבצע סריקה מהירה בשטח הקרוב, לבקש סיוע ממוקד עירוני/יישובי. יש לשקול שליחת אחת הגננות במסלול החזרה לגן. במקרה ועדיין לא אותר הילד/ה, יש להישאר במקום עד הגעת כוחות סיוע. בשלב זה תתבצע הערכת מצב אם לחזור לגן או להישאר בשטח. רצוי שישאר אחד המבוגרים עם כוחות החיפוש.
4. במקרה של הקלעות לאזור שקיימת בו סכנה פוטנציאלית (דוגמה: מריבה אלימה ליד הקבוצה), יש להתרחק מיידידת ולא לצפות באירוע. יש לקיים שיח בנושא ולשקול המשך או הפסקת פעילות.